

3. DIE GRENZEN VON JAMA'S MACHT (3,7,1—39).

मैत्रेय उवाच ।

- यथावत्कथितं सर्वं यत्पृष्टो ऽसि मया द्विज ।
 श्रोतुमिच्छाम्यहं त्वेकं तद्वान्प्रब्रवीतु मे ॥ १ ॥
 सप्त द्वीपानि पातालवीथ्यश्च सुमहामुने ।
 5 सप्त लोका ये ऽत्तरस्था ब्रह्माण्डस्यास्य सर्वतः ॥ २ ॥
 स्थूलैः सूक्ष्मैस्तथा स्थूलसूक्ष्मैः सूक्ष्मतैस्तथा ।
 स्थूलास्थूलतैश्चैतत्सर्वं प्राणिभिरावृतम् ॥ ३ ॥
 अङ्गुलस्याष्टभागो ऽपि न सो ऽस्ति मुनिसत्तम ।
 न सन्ति प्राणिनो यत्र कर्मबन्धनिबन्धनाः ॥ ४ ॥
 10 सर्वे चैते वशं याति यमस्य भगवन्किल ।
 आयुषो ऽन्तेन ते याति यातनास्तत्प्रचोदिताः ॥ ५ ॥
 यातनाभ्यः परिधृष्टा देवाद्यास्वथ योनिषु ।
 जन्तवः परिवर्तन्ते शास्त्राणामेष निर्णयः ॥ ६ ॥
 सो ऽहमिच्छामि तच्छ्रोतुं यमस्य वशवर्तिनः ।
 15 न भवति नरा येन तत्कर्म कथयामलम् ॥ ७ ॥

पराशर उवाच ।

अयमेव मुने प्रश्नो नकुलेन महात्मना ।
 पृष्टः पितामहः प्राह भीष्मो यत्तच्छृणुष्व मे ॥ ८ ॥

भीष्म उवाच ।

- 20 पुरा ममागतो वत्स सखा कालिङ्गको द्विजः ।
 स मामुवाच पृष्टो वै मया ज्ञातिस्मरो मुनिः ॥ ९ ॥
 तेनाख्यातमिदं चेदमित्थं चैतद्भविष्यति ।
 तथा च तद्भूद्वत्स यथोक्तं तेन धीमता ॥ १० ॥
 स पृष्टश्च मया भूयः श्रद्धधानवता द्विजः ।
 25 यद्यदाह न तदृष्टमन्यथा हि मया क्वचित् ॥ ११ ॥
 एकदा तु मया पृष्टं यदेतद्भवतोदितम् ।
 प्राह कालिङ्गको विप्रः स्मृत्वा तस्य मुनेर्वचः ॥ १२ ॥
 ज्ञातिस्मरेण कथितो रहस्यः परमो मम ।
 यमकिंकरयोर्यो ऽभूत्संवादस्तं ब्रवीमि ते ॥ १३ ॥

30

कालिङ्ग उवाच ।

स्वपुरुषमभिवीक्ष्य पाशहस्तं वदति यमः किल तस्य कर्णमूले ।
 परिहर मधुसूदनप्रपन्नान्प्रभुरहमस्मि नृणां न वैल्लवानाम् ॥ १४ ॥